

Izjava o namerama - održiva nabavka ribe, ljuskara i proizvoda od ribe i ljuskara

Sadržaj

1. Naše shvatanje.....	1
2. Naša pozicija	1
3. Naši ciljevi	2
3.1 Odgovorno uređenje asortimana	2
3.2 Poreklo, transparentnost i sledljivost.....	4
3.3 Uzgoj životinja, držanje, hranjenje	5
3.4 Upotreba lekova i intervencije u odnosu na životnu sredinu i životinje.....	5
3.5 Dalji razvoj standarda.....	6
4. Organizacije i oznake.....	7

1. Naše shvatanje

„U našem svakodnevnom radu mi preuzimamo ekonomsku, društvenu i ekološku odgovornost.“

Ovim osnovnim načelom Lidl Srbija definiše svoju odgovornost prema ljudima i životnoj sredini a ovu izjavu o namerama smatra za osnovu u izgradnji svojih poslovnih odnosa.

Izjavom o namerama za održivu nabavku ribe, ljuskara i proizvoda od ribe i ljuskara, Lidl Srbija pospešuje odgovorno ophođenje prema proizvodima od morskih plodova i ribe i zalaže se za zaštitu i održanje svetskih vodenih ekosistema. Sa sloganom "Na putu prema sutra" Lidl podržava principe održivog ribolova¹ i definiše ciljeve i strategije održivosti, koje javno ističe, kao što je na primer saradnja u sklopu MSC inicijative „Leaders for a living ocean“. Detaljnije informacije na: <https://www.msc.org/media-centre/press-releases/msc-partners-commitment-2020-leaders-for-a-living-ocean-update>

2. Naša pozicija

Odgovornom politikom nabavke stremimo da doprinesemo održivom ribolovu i akvakulturi. Predmetna, javno dostupna, izjava o namerama za održivu nabavku ribe, ljuskara i proizvoda od ribe i ljuskara odnosi se na celokupni stalni asortiman privatne robne marke Lidl Srbija: delikates od ribe, riblje konzerve, zamrznuta i sveža riba. Planiramo da sadržaj ove izjave o namerama primenimo i na druge delove asortimana i na promotivne/ akcijske artikle. Dodatno se konstantno konsultujemo sa (nevladinim) organizacijama i dobavljačima o realizaciji ove izjave o namerama.

¹ Principi održivog ribolova za Lidl predstavljaju ribolov do mere u kojoj je to zdravo za populaciju riba, kao i metode ribolova sa što manjim štetnim uticajem.

Od svojih dobavljača tražimo da se pisanim putem obavežu da će poštovati Kodeks ponašanja (Code of Conduct), koji se zasniva na osnovnim načelima i pravima na radu Međunarodne organizacije rada (ILO). Bitni ciljevi ovog dokumenta jesu zabrana prinudnog i dečijeg rada a krajnja namera je zaštita ljudi i njihovih radnih prava u procesu prerade ribe, ljuskara i proizvoda od ribe i ljuskara. Distanciramo se od dobavljača, koji se ne pridržavaju načela definisanih ovom izjavom o namerama ili odbijaju da pospešuju i isporučuju riblje proizvode iz održivog ribolova i akvakulture. Takođe, kriterijumi za održivu nabavku ribe i ljuskara definisani su u okviru ugovora o poslovnoj saradnji sa dobavljačima privatne robne marke. Pridržavanje navedenih kriterijuma proverava se od strane eksterne revizije.

Za razvoj i realizaciju zahteva održive nabavke ribe, ljuskara i proizvoda od ribe i ljuskara odgovoran je sektor nabavke i menadžer za korporativnu društvenu odgovornost (CSR) u okviru ovog sektora. Za zaposlene u nabavci organizuju se obuke, na kojima se stiču znanja o uslovima održive nabavke. Prilikom formiranja asortimana zaposleni se vode formulisanim zahtevima i instrukcijama vezanim za održivu nabavku ribe, pri čemu obavezuju i proizvođače da se pridržavaju istih. Svi novozaposleni dobijaju odgovarajuće informacije na ovu temu. Napredak u primeni se interno proverava u sektoru Nabavke/CSR. Zaposleni odgovorni za nabavku ribe, ljuskara i proizvoda od ribe i ljuskara vrše nabavku uzimajući u obzir informacije navedene u ovoj izjavi o namerama.

3. Naši ciljevi

3.1 Odgovoran odabir asortimana

Kompanija Lidl Srbija je svesna svoje ekološke odgovornosti i želi svojim potrošačima da ponudi artikle, koji su u skladu sa tim. Podržavamo napore sertifikacionih organizacija, kao što su Marine Stewardship Council (MSC), Aquaculture Stewardship Council (ASC), ili Bio (za bio-proizvode), na način što nudimo sertifikovane proizvode koji su u skladu sa tim jasno označeni. **Naš cilj je da za svoje potrošače proširimo ponudu ribe, ljuskara i proizvoda od ljuskara u okviru privatne robne marke koji su MSA, ASC, Bio sertifikovani.**

Riba i proizvodi od ribe koja je ulovljena u divljini

	 Smrznuta riba Sveža riba Proizvodi od ribe
	
	Privatna robna marka koja se nalazi u stalnoj ponudi

Riba i proizvodi od ribe koja potiče iz akvakulture

	 Smrznuta riba Sveža riba Konzerve od ribe Proizvodi od ribe
	 ili
	Privatna robna marka koja se nalazi u stalnoj ponudi

Prilikom razvijanja proizvoda naglasak stavljamo na neugrožene vrste riba i morskih plodova. Iz tog razloga se trudimo da u našu ponudu ne uvrstimo vrste riba, koje:

- potiču iz ugroženih ili previše eksploatisanih populacija
- kojima prethodi izumiranje
- su na www.ices.dk određene kao manje otporne vrste ili vrste sa visokim stepenom osjetljivosti
- čije stanje u pogledu populacije i eksploatacije ne može biti ocenjeno, jer nije dostupno dovoljno podataka
- su navedene na nacionalnim i međunarodnim spiskovima zaštićenih vrsta, kao npr. Crvena lista IUCN (International Union for Conservation of Nature) i

vrste koje su na istoj navedene kao ugrožene (endangered), krajnje ugrožene (critically endangered), zaštićene (protected) ili privremeno zaštićene (moratorium species).

Lidl Srbija u svoju ponudu ne uključuje sledeće vrste riba ukoliko one ne poseduju MSC-sertifikat: kostelj (*Squalus acanthias*), atlantska sluzoglavka (*Hoplostethus atlanticus*), krupnooka tuna (*Thunnus obesus*), ajkula (*Selachimorpha*), kril (*Euphausiacea*), atlantska plavorepa tuna (*Thunnus thynnus*), crveni sneper (*Lutjanidae*), sabljarka (*Xiphias gladius*), grdobina (*Lophius piscatorius*), list (*Solea solea*), vijun (*Cobitis taenia*), romb (*Scophthalmus maximus*), nilski grgeč (*Lates niloticus*). U našoj ponudi jastoga može se naći samo jastog (*Homarus*) koji potiče iz MSC sertifikovane proizvodnje.

Kada se radi o proizvodima koji sadrže ribu i ljuskare prednost se daje onima, koji su ulovljeni metodama ribolova koje imaju što manji štetni uticaj na vodeni ekosistem, kojima su prilikom ribolova sporedni ulovi svedeni na minimum i nisu štetne za životnu sredinu. U svom asortimanu nudimo samo konzerve tune u čiji sastav ulazi tuna ulovljena na način koji je bezbedan za delfine ("Dolphin Safe"). Ovo oznaka se nalazi na ambalaži.

3.2 Poreklo, transparentnost i sledljivost

Želimo da imamo detaljne informacije o tome odakle potiču ribe i ljuskari koji se nalaze u našim proizvodima i u skladu sa tim zahtevamo sledljivost celokupnog lanca isporuke. Na taj način obezbeđujemo transparentnost od trenutka ulova, lovišta i broda do proizvodnog pogona, kao i to da se naše smernice poštuju na svakom koraku.

Principijelno se distanciramo od nelegalnog, neprijavljenog ili neregulisanog ribolova (IUU Fishing = Illegal, Unreported and Unregulated Fishing), kao i od nelegalnih metoda ribolova. Od svojih dobavljača zahtevamo, da primenjuju postupke koji su orijentisani na postojeće rizike i da ne koriste sirovine iz IUU-ribolova.

Lidl Srbija ne prodaje ribu iz regija u kojima ne postoje propisi o zaštiti i upravljanju od strane odgovornog upravnog organa za ribolov.

Za ribolov smeju biti korišćeni samo brodovi, koji nisu registrovani pod takozvanom "zastavom pogodnosti" i brodovi koji se ne nalaze na aktuelnoj "crnoj listi" Evropske Unije. Takođe, ne prodajemo ribu i morske plodove koji se pretovaraju na ribolovačke ili zbirne brodove, a da nije osigurana sledljivost ili da u datom slučaju pretovarane nije eksplicitno dozvoljeno.

Kako bi se obezbedila transparentnost proizvoda Lidl brenda, na deklaraciji proizvoda u obliku žutog pravougaonika navedene su sledeće informacije:

• **Za proizvode koji su ulovljeni u divljini:**

srpski naziv, latinski naziv, lovište, pod-lovište (ukoliko je dostupno), metoda lova

• **Za proizvode koji potiču iz akvakulture**

srpski naziv, latinski naziv, zemlja porekla

Mi želimo da promovišemo konzumaciju ribljih proizvoda koji potiču iz održive proizvodnje i radimo na edukaciji svojih potrošača na ovu temu. Putem letka i na našem sajtu www.lidl.rs se trudimo da informišemo potrošače o održivoj proizvodnji i proizvodima koji se mogu naći u Lidl radnjama.

3.3 Uzgoj životinja, držanje, hranjenje

Kompanija Lidl Srbija se trudi da saraduje sa dobavljačima koji se zalažu za održiv ribolov i održivu proizvodnju. Kako bismo to obezbedili, naše dobavljače obavezujemo u pisanoj formi da se pridržavaju odredbi navedenih u Lidl Code of Conduct i u ovu svrhu kreiranih specijalnih zahteva.

Što se tiče uzgoja ribe, kompanija Lidl Srbija zahteva uzgoj ribe u uslovima koji su primereni za datu vrstu. Uzgoj na bazi genetski modifikovanih životinja je zabranjen.

3.4 Upotreba lekova i intervencije u odnosu na životnu sredinu i životinje

Preventivna upotreba antibiotika prilikom uzgoja ribe i ljuskara je zabranjena. Od naših dobavljača očekujemo savesnost u vezi upotrebe lekova i primene tretmana. Oni treba da organizuju uzgoj na način, da mogu da se isključe bolesti ili infekcije parazitima u akvakulturi ili u blizini divljih vrsta. U slučaju da se ipak pojave bolesti ili infekcije parazitima savetuju se da koriste alternativne lekove odnosno tretmane. Takođe, naši dobavljači smeju samo da koriste zakonom dozvoljene hemikalije i to samo na propisan način. Oni su u obavezi da spreče oslobađanje hemikalija, koje su otrovne i teško razgradive ili mogu biti umnožene u lancu ishrane. Ovde spadaju supstance iz REACH-uredbe Evropske Unije. Funkcionalno upravljanje fekalijama, otpadom i otpadnim vodama treba da osigura minimalno ili čak da izbegne u potpunosti opterećenje voda, tla i životne sredine uopšteno.

Lidl kao internacionalna kompanija od septembra 2018. godine angažuje se kao član Global Ghost Gear Initiative (GGGI). Ovo je međuindustrijska alijansa koja ima za cilj da uklanjanjem i odlaganjem morskog otpada poboljša stanje morskog ekosistema, da zaštiti morske životinje i zdravlje ljudi. U te svrhe se angažuje na izradi rešenja problema izgubljene ili napuštene opreme za ribolov na čitavom svetu. Izgubljene ili odbačene ribolovačke mreže i ribolovačka oprema čine cca. 10% plastičnog otpada u morima. Dodatne informacije na: <https://www.ghostgear.org/>

3.5 Dalji razvoj standarda

Lidl podržava renomirane organizacije kao što su Marine Stewardship Council (MSC), koji stremi odgovornom ribolovu odgovarajućim metodama lova, ili Aquaculture Stewardship Council (ASC), koji se zalaže za odgovorni uzgoj riba i ljuskara. Zahtevamo da se ove organizacije kontinuirano razvijaju i podržavamo taj proces. Tako, na primer, očekujemo da MSC uključi socijalne zahteve u svoj standard, kao i da ASC razvije obavezne kriterijume zaštite životinja za svoj standard. U te svrhe se Lidl kao internacionalna kompanija aktivno angažuje na radnim sastancima i konsultacijama, kako bi se sprovele ove izmene.

Kako bi se pospešio lov na tunu koji ne ugrožava delfine, već preko 20 godina podržavamo Earth Island Institute (EII) i angažujemo se za uspostavljanje i održanje morskih zaštićenih područja.

Podržavaju se institucije koje se angažuju za održiv ribolov i akvakulturu. Tako se već godinama podržava Thünen-Institut koji sprovodi interdisciplinarno istraživanje morskog ribolova i akvakulture. Kako bi se pozitivno uticalo na ekološke i socijalne uslove u zemljama iz kojih potiče riba koja se nalazi u našim proizvodima, na lokalnom nivou se sprovede projekti u bliskoj saradnji sa dobavljačima i nevladinim organizacijama.

4. Organizacije i oznake

MSC znak

Marine Stewardship Council (MSC) je međunarodna neprofitna organizacija. Njen cilj je sprečavanje svetskog izlovljavanja ribe i uspostavljanje održivog razvoja svetske riblje industrije. MSC znak garantuje da populacija u lovištima ostaje na visokom nivou, da se oprema za ribolov koristi na odgovoran način, da se sporedni ulovi svedu na minimum i tako dugoročno sačuva životni prostor riba i drugih morskih životinja.

ASC znak

Aquaculture Stewardship Council, koji je osnovan 2010. godine, je nezavisna neprofitna organizacija, čiji se cilj sastoji u osiguranju održivog ribolova. Znak ove organizacije obeležava ribu i morske plodove, koji potiču sa riblje farme, čije odgovorne metode uzgoja imaju mali uticaj na ljude i životnu sredinu.